

Бабак О.Я., Панченко Г.Ю., Масляєва Л.В., Нестерцова І.А., Зайченко О.Є., Кліменко М.І.,
Фролова-Романюк Є.Ю.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ІНОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтеграція України в Європейській спільці ставить перед викладачами завдання кардинальних змін у сфері освіти, спрямованих на підвищення якості та конкурентоспроможності освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, прискорення інтеграції України в міжнародний освітній простір [8].

З метою удосконалення правових і організаційних основ розвитку освіти в була схвалена «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», яка конкретизує основні шляхи реалізації концептуальних ідей та поглядів розвитку освіти, визначених Національною доктриною розвитку освіти [5, 6]. Національна доктрина розвитку освіти передбачає реформу освіти, підвищення її якості, доступність і конкурентоздатність, модернізацію змісту і удосконалення організації всіх ланок освіти. Стабільного підвищення якості підготовки майбутніх лікарів неможливо добитися без систематичного впровадження інноваційних методик викладання і сучасних технічних засобів у навчальний процес.

Питання інновації в освіті широко обговорюються в наукових виданнях. Так Яровенко Т.С. розглядає питання трактування категорії «інновації в освіті», а також авторський підхід щодо системної класифікації освітніх інновацій за факторами, що включають їхні рівні, властивості та характеристики [10]. Питання класифікації розглядаються також і в статті Буркової Л.В. [1]. На основі аналізу класифікацій запропонована класифікація освітніх інновацій, що побудована на принципах комплексності та системності яка представлена у вигляді ієрархічної системи. У роботі Клімової Г.П представлено теоретико-методологічний аналіз інноваційної діяльності у вищій школі, проаналізовано концептуальні основи парадигми

інноваційного розвитку вищої освіти, розглянуто структуру інноваційного процесу в сфері вищої освіти України [4].

Поняття «інновація» у перекладі з латинської мови означає «оновлення, новація або зміни». Інновації, характерні для будь-якої професійної діяльності людини, в тому числі й у сфері освіти. Інновації самі по собі не виникають, вони є результатом наукових пошуків. Стосовно педагогічного процесу інновація означає введення нового в мету, зміст, методи і форми навчання та виховання, організацію спільної діяльності викладача і студента.

Як зміст педагогічної інновації можуть виступати: науково-теоретичне знання певної новизни, нові ефективні освітні технології, що виконані у вигляді технологічного опису, проект ефективного інноваційного педагогічного досвіду, готового до впровадження. Нововведення - це нові якісні стани навчально-виховного процесу, що формуються при запровадженні в практику досягнень педагогічної науки та використанні для передового педагогічного досвіду. Інновації повинні розроблятися і проводитися не органами державної влади, а працівниками і організаціями системи освіти й науки [2,3,7].

Існують різні класифікації інноваційних методів навчання, залежно від ознак, за якими їх розділяють: За видами діяльності: педагогічні, керівні, та такі, що забезпечують педагогічний процес. За мірою новизни та потенціалом: абсолютна новизна, відносна новизна, радикальні інновації, базові інновації, модифікаційні інновації та комбінаторні інновації.

На нашу думку, розвиток інноваційної діяльності ВУЗу має базуватися за наступними принципами:

- єдність навчального, наукового, виховного й інноваційного процесів та їх зв'язок з економікою, наукою і соціальною сферою регіону;

- наявність системи управління інноваціями, включаючи комерціалізацію (збут) навчальної, наукової та інноваційної продукції як частини загальної системи управління вузом;
- залучення до інноваційного процесу більшу частину викладачів, співробітників, аспірантів, студентів.

Розвиток вищої освіти не може здійснюватися інакше, ніж через освоєння нововведень, через інноваційний процес. Щоб ефективно керувати цим процесом, його необхідно зрозуміти, а потім - пізнати. Останнє припускає вивчення його будови або, як говорять в науці - структури. Структура являє собою сукупністю наступних компонентів: *мотиви - мета - завдання - зміст - форми - методи - результати*. Дійсно, все починається з мотивів (спонукальних причин) суб'єктів інноваційного процесу (ректора, викладачів, студентів і ін.), визначення мети нововведення, перетворення мети в «віяло» завдань, розробок вмісту інновацій і т.д. Не забуватимемо, що всі названі компоненти діяльності реалізуються в певних умовах (матеріальних, фінансових, гігієнічних, морально-психологічних, тимчасових і ін.), які до самої структури діяльності, як відомо, не входять, але при ігноруванні яких інноваційний процес би був паралізований або протікав би неефективно.

Отже, інноваційна діяльність ВУЗу має бути спрямована на досягнення єдності наукового, навчального і виховного процесів.

Таким чином, можна визначити основні напрямки інноваційної діяльності:

- розробка нових програм, які забезпечують використання інноваційних методів навчання і контролю знань;
- створення і застосування нових наукомісних технологій в освіті;
- формування у педагогів новаторських якостей.

Центральною задачею інноваційної діяльності у сфері освіти є модернізація освітнього процесу, орієнтована на потребі суспільства з інноваційною економікою. Сьогодні ці потреби відображають концепцію знань як найважливішого

продуктивного ресурсу. При цьому особливе значення надається «знаючому лікарю», задачею якого стає не тільки застосування є, але і участь в створенні нових знань, що сприяє підвищенню ефективності його діяльності.

На додаток до професійних компетенцій вимагається розвивати особу студента, допомогти йому розкрити свої здібності. Студент повинен бути готовий не тільки до своєї майбутньої професійної діяльності, але і до життя в сучасному суспільстві з його високою конкуренцією, боротьбою за робочі місця, за професійний успіх. В той же час сучасний лікар повинен бути готовий до виконання керівних функцій, уміти визначати мету і задачі розвитку в будь-якій ситуації, визначати ефективні стратегії досягнення цієї мети.

Список використаної літератури.

1. Буркова Л.В. Класифікація інновацій в освіті [Електроний ресурс] // Теорія та методика управління освітою. - 2010. - № 4. - Режим доступу: <http://www.umo.edu.ua/katalog/515-elektronne-naukove-fahove-vydannja-qteorija-ta-metodyka-upravlinnja-osvitojuq-vypusk-4-2010>.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: практикум: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І.М. Дичківська; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. – К.: Слово, 2013. – 447 с.
3. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.
4. Клімова Г. П. Інноваційний розвиток вищої освіти України: методологічний аспект аналізу // Актуальні питання інноваційного розвитку.-2012.-№ 3,-С.90-103
5. Національна доктрина розвитку освіти. Затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року N 347/2002 [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16. – С. 11. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/151.html>.

6. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/344/2013/print1391434149727881>

7. Сініцина І. Проблеми та перспективи інноваційної діяльності вищих навчальних закладів України / І. Сініцина // Освіта і управління. – 2012. – Т. 15, № 4. – С. 77–80.

8. Ціпан Т.С. Концептуальні засади розвитку вищої школи в єдиному Європейському просторі. / Т.С. Ціпан. – Рівне: РДГУ, 2012.-18 с.

9. **Яровенко Т.С.** Види інновацій в освіті та їх класифікація // Вісник Дніпропетровського університету Серія "Економіка". - 2012. - Випуск 6/4.